

Drift och skötsel

Kv. Västergöken 1

Drift och skötselanvisningar. Tarkett ekparkett samt kakel och klinker.

ETT FÖRETAG I GOLVKEDJAN

Skötselråd

Lackerade trägolv | Hemmiljö

Allt du
behöver veta
för att sköta
lackerade trä-
golv

Lackerade trägolv – hemmiljö

Tänk på att olika träslag har olika egenskaper såsom hårdhet, intryck- och repkänslighet, färg m.m. Alla trägolvs färg förändras då paketen öppnas och golvet utsätts för UV-ljus. Körsbär och valnöt förändras mest. Observera att feta/glansiga fläckar syns tydligare på golv med matt yta, särskilt i utrymmen med släpljus. Underhållsfrekvensen behöver därför anpassas till utrymmets smutsbelastning och ljusinsläpp.

Inomhusklimat

Rätt rumsklimat och luftfuktighet är viktigt för att trägolv inte skall formförändras mer än normalt. I nya hus bör man vara speciellt uppmärksam på detta. Byggfukt och hög sommarfukt kräver god ventilation och eventuellt uppvärmning. Luftens relativa fuktighet inomhus skall ligga mellan 30 % och 60 % RF. Under eldningssäsong kan det ibland bli för torrt, under 30 % RF, då krävs det att luftfuktigheten höjs med hjälp av t.ex. luftfuktare. Tänk på att vid golvvärme får ytemperaturen aldrig överstiga 27°C.

Daglig städning

Vid daglig rengöring behövs normalt endast torra städmetoder, torrrengöring eller dammsugning. Vid grundligare rengöring, fuktorka golvet med väl urvriden microfibermopp. Svabbgarn rekommenderas inte eftersom det lämnar för mycket vatten efter sig på trägolvet. Använd ett vanligt allrengöringsmedel med pH 7–9, typ Tarkett Bioclean för lackade golv, dosering enligt anvisning på flaskan.

Använd inte såpa eller diskmedel på lackade ytor då det kan bildas en fet hinna.

På mattlackade golv rekommenderas grovrent pH 10–11 vid den dagliga städningen för att ta bort feta fläckar efter t.ex. fötter i gångstråk och trafikerade ytor. Efter många års bruk kan lackytan fräschas upp med Tarkett Lackrefresher för lackade golv. Golvet får en ny lyster och blir mer lättstädad. Tarkett Lackrefresher för lackade golv skall appliceras tunt, med microfibermopp och i brädornas längdriktning. Skaka flaskan före användning.

Tarkett Lackrefresher för lackade golv har en hållbarhet på 2 år. Var noga med att kontrollera datumstämpel på flaskan innan påbörjad applicering.

Smutsförebyggande åtgärder

Stoppa smutsen vid ytterdörren med lämpliga avtorkningsmattor. Ju mer smuts du stoppar vid dörren, desto mindre städning. Kom ihåg att grus nöter och skadar golvet. Möbeltassar skall användas under samtliga möbler, under kontorsstolar med hjul används en skyddsmatta. 80 % av smutsen kommer utifrån. Ett effektivt avtorkningssystem kan reducera indragen smuts med upp till 90 %.

Fläckborttagning

Tarkett lackerade trägolv har hög fläcktålighet. För bästa resultat bör dock fläckar avlägsnas när de är färska. När fläcken är borta skall golvet fuktorkas med rent vatten. Använd en ren, väl urvriden fuktig trasa. För punktfläckar rekommenderas Tarkett Bioclean för lackade golv, se dosering på flaskan. Spraya på fläcken samt gnugga med en microfibermopp.

FLÄCK AV	TAS BORT MED
Frukt, bär, saft, öl, vin, mjölk, grädde, kaffe, te	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Choklad, fett, skokräm, gummi-klacksmärken, olja, tjära, asfalt	Tvättolja, lackolja
Färgband, färgstänk, bläck, kulspetspenna, läppstift	T-sprit
Urin, kräkningar	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak, t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Blod	Kallt vatten

Proteco

Proteco ytbehandling inkluderar ett komplett sortiment av rengörings- och underhållsprodukter för dagligt och periodiskt underhåll, speciellt framtagna för trägolv från Tarkett. Följ våra utförliga anvisningar och instruktioner – då får du garanterat bästa resultat!

Att tänka på – om något händer

Hur åtgärdar jag:

- **Skada i ytskiktet:** åtgärdas snarast med hårdvax/lack eller träspackel innan fukt från t.ex. städning förvärrar skadan
- **Kvist som släpper:** åtgärdas snarast med hårdvax/lack eller träspackel innan fukt från t.ex. städning förvärrar skadan
- **Kvist som spricker:** åtgärdas genom att punktförbättra med hårdvax/lack, mindre sprickor åtgärdas inte då det är trädets naturliga egenskaper.
- **Mindre ytliga repor lack/hårdvaxolja:** förbättras med Tarkett lack- eller hårdvax refresher
- **Färg släpper:** för att undvika färgsläpp behövs golvet underhållsoljas kontinuerligt, färgförbättra släppor med Tarkett renoveringskit för ert golv
- **Färgförändringar pga UV-ljus:** Trä är ett naturmaterial som gradvis mognar till sin naturliga färg. Åtgärdas inte, det kommer återhämta sig

- **Parkett gnisslar eller knarrar:** Troligen beror det på ojämnt underlag, mjukt underlag eller fastlåsningar. Enstaka knarr/gnissel kan åtgärdas med Knarrkvitt, annars reklamera till inköpsstället.
- **Konvex kupning eller konkav skålning:** För torrt eller för fuktigt klimat. Är luftfuktigheten korrekt (30-60 % RF) trägolvet rör sig efter den relativa luftfuktigheten
- **Nivåskillnad mellan brädor:** är luftfuktigheten korrekt (30-60 % RF) trägolvet rör sig efter relativa luftfuktigheten. (Får vara 0,1-0,2 mm enligt toleranserna)
- **Flammigt, svårstädat golv:** troligen använt såpa eller överdoserat med rengöringsmedel, detta åtgärdas med att tvätta golvet med rent vatten
- **Ytskikt släpper:** vid fuktskadat golv behöver brädan bytas. Okänd orsak reklamera till inköpsställe
- **Parkett sviktar:** Troligen beror det på ojämnt underlag, mjukt underlag eller fastlåsningar. Reklamera till inköpsstället
- **Bräda spricker:** har golvet utsatts för fukt och sedan torkat behöver brädan bytas. Okänd orsak reklamera till inköpsstället

Kakelbranschen
informerar

Skötsel av kakel och klinker

bygg
keramik
rådet

Städråd för väggar och golv med ytskikt av keramiska plattor!

I denna folder
redovisas råd och
rekommendationer
om hur ytskikt med
keramiska plattor
på bästa sätt kan
underhållas.

Råd och rekommendationer

Väggar och golv med keramiska plattor är i princip underhållsfria.

Ytskikt av keramiska plattor har mycket lång livslängd, i de flesta fall längre än byggnadens egen. Normalt krävs endast regelbunden städning anpassad till nedsmutsningen och avtorkning vid spill.

Här redovisas råd och rekommendationer om hur ytskikt med keramiska plattor på bästa sätt kan underhållas. Informationen är utarbetad av Byggkeramikrådet och är en generell vägledning. För mer detaljerad vägledning för specifika keramiska plattor och/eller förutsättningar hänvisas till respektive leverantörs information.

Materialfakta

Keramiska beläggningar består av keramiska plattor monterade på underlaget med fäst-massa eller bruk, samt fogar mellan plattorna fyllda med fogmassa. Vanligt förekommande benämningar på olika typer av keramiska plattor är kakel, klinker, granitkeramik, mosaik och cottoplattor ("terracottaplattor").

Kakelplattor

Tillverkas av lera som ger relativt poröst gods. Vattenabsorption (ett mått på porositet) är 10–20%. Kakelplattor är alltid glaserade. De är avsedda för väggbeklädnader och används endast inomhus i vårt klimat.

Klinkerplattor

Tillverkas av leror som ger lägre vattenabsorption än ca 10%, vanligtvis mellan 0 och ca 6%. Klinkerplattor förekommer både glaserade och oglaserade. De används som golvbeläggningar och väggbeklädnader.

Mosaik

Glaserade eller oglaserade klinkerplattor i små format, som levereras och monteras i form av ark, normalt 30x30 cm. Arken sammanhålls vanligen av nät på baksidan. Mosaik förekommer även i andra material, t.ex. glas, metall och natursten.

"Granitkeramik"

Klinkerplattor i porslinskvalitet som med hjälp av avancerad tillverkningsteknik får mycket låg

porositet. Vattenabsorptionen är under 0,5%. Plattorna kan vara oglaserade, glaserade eller polerade. De kan tillverkas i stora format.

Cottoplattor, "terracotta"

En speciell typ av plattor som ofta har mycket hög porositet, ibland upp till 20%. Cottoplattor är oglaserade. De har rustik karaktär och kräver normalt ytbehandling vid montering och användning.

Regelbunden rengöring – dag/veckostädning

Alla typer av keramiska plattor kan rengöras med vatten och ett neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel (pH 7,5 – 9,5), så kallat allrengöringsmedel.

Väggar

Rengörs med våttorkning med fiberduk eller motsvarande och eventuell eftertorkning.

Golv

Daglig rengöring görs normalt med torrmoppning för att samla upp partiklar och damm.

Veckorengöring görs med våtmoppning med vatten och neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel. Alternativt används i offentlig miljö städmaskin, avsedd för daglig städning och rent vatten utan rengöringsmedel. Oglaserade keramiska plattor med viss öppen porositet i ytan,

skönjbart vattenabsorberande, kan alternativt rengöras med våtrengöring med vatten och såplösning. Såplösningen kan till en del tränga in i denna typ av plattor och fungera som skydd mot framtida nedsmutsning.

Denna metodik får absolut inte i något sammanhang användas på andra, tätare typer av keramiska plattor, såsom glaserade plattor eller alla typer av tätsintrade keramiska plattor (granitkeramik). Såplösningen lägger sig på dessa typer av plattor som en fet hinna och skapar ökad nedsmutning och försvårad rengöring. Har detta felaktigt gjorts måste fetthinnan av såpa rengöras med vatten och medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel (pH 9,5 – 12), så kallat grovrengöringsmedel, i en eller flera behandlingar.

Rengöring av specifik nedsmutsning och/eller fläckar

Väggar

I våtutrymmen kan kalkavsättningar på plattor och fogar bildas över tiden i områden med kalkrikt vatten. Kalken kan avlägsnas med våttorkning med vatten och medelstarkt surt rengöringsmedel (pH 2 – 5). Inför sådan rengöring måste alltid fogarna mättas med vatten före behandlingen så att inte surt vatten tränger in i fogarna och löser upp cementen i fogmassan.

Efter behandlingen är det viktigt att ytorna sköljs mycket noggrant med rent vatten.

Golv

Golv med kalkbildningar

I våtutrymmen kan, på samma sätt som väggar, kalkavsättningar bildas och detta behandlas på samma sätt som för väggar. Möjligen med extra uppmärksamhet på vattenmättnaden av fogarna före behandlingen och på rengöringen med rent vatten efter behandlingen, så att inget surt rengöringsmedel påverkar fogarna.

Golv med fogrester från installationstillfället

På golv generellt finns det en risk att dålig rengöring i byggskedet lämnar kvar en slöja av fogmassa/cement, som inte alltid är skönjbar för ögat. Detta visar sig först efter några månaders normal städning och då i form av allt sämre möjlighet att få golvet rent. Smutsen löses, men omfördelas och blir kvar och byggs på i den råa ytan som fogmasseslöjan medför.

Detta problem måste lösas i två steg. Först måste golvet noggrant rengöras med vatten och grovrengöringsmedel i en eller flera behandlingar, med efterföljande sköljning med rent vatten. Därefter måste golvet rengöras med vatten och medelstarkt surt rengöringsmedel i en eller flera behandlingar och med efterföljande noggrann sköljning med rent vatten. Om istället endast vatten och surt rengöringsmedel används

förmår inte rengöringsmedlet tränga igenom smutsskiktet som bildats och lösa upp cementen i slöjbildningen.

Surt rengöringsmedel kan inte användas på keramiska plattor med metallinnehållande glasyr eller ytbeläggning, eftersom det sura rengöringsmedlet då kan ge frätskador på metallen.

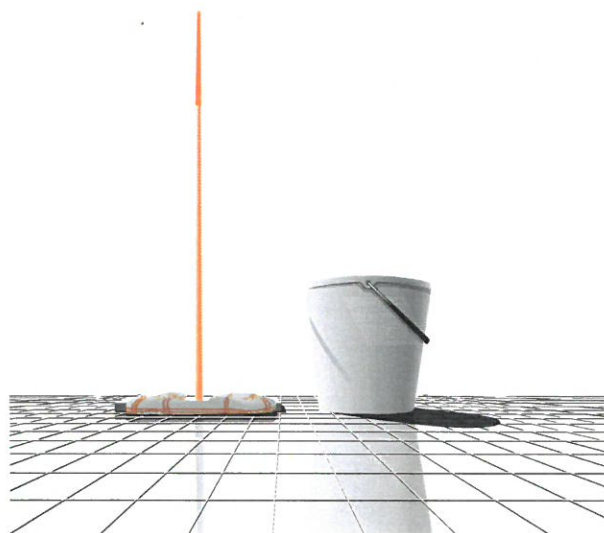
Golv i badanläggningar, storkök, livsmedelsindustri och liknande

Golv i dessa typer av anläggningar utsätts för mycket nedsmutsning och/eller spill och är under långa perioder våta. Keramiska plattor väljs oftast med halkdämpande egenskaper, vilket medför att ytan har en viss struktur. Ett effektivt och rationellt sätt att rengöra sådana golvytor är renspolning med högtrycksspruta. Normalt används endast rent ca 60 gradigt vatten i högtryckssprutningen.

Rengöring vid särskilda behov

Vid behov kan medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel i vatten spridas/dimmas ut över torrt golv 3 – 4 minuter innan högtryckssprutningen genomförs. Vid särskilda behov kan surt rengöringsmedel spridas/dimmas ut över golvet innan högtryckssprutningen genomförs, men golvet måste då vara fuktigt/vått så att inte fogarna skadas vid behandlingen.

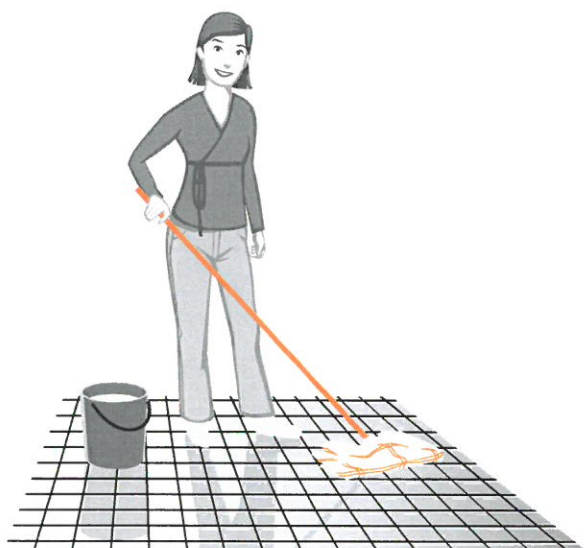
Trycket i sprutan bör inte vara högre än 50 bar, för att undvika att fogarna skadas av trycket i vattenstrålen. Munstycket skall vinklas ca 45 grader och hållas 15 – 20 cm från golvytan.

Fogar

Fogar i våtutrymmen kan över tiden få en beläggning av tvål- och hudrester i dusch/bad område. Beläggningen är grogrund för mögelpåväxt. Mjukfogar av silikonmaterial kan i sig själva utgöra grogrund för mögelpåväxt. Fogar i dessa områden måste därför regelbundet rengöras med svagt eller medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel i vatten och med efterföljande sköljning med rent vatten.

Moderna cementbundna fogmassor har oftast en vattenavvisande karaktär, som påtagligt minskar risken för mögelpåväxt och minskar rengöringsbehovet över tiden.

Rengöring efter installation – byggstädning och i vissa fall efterbehandling

Byggstädning

Korrekt utförd byggstädning är avgörande för att skapa rätt förutsättningar för den regelbundet återkommande städningen. Speciellt på golv kan rester av fogmassa bli kvar på ytan när avtvättning gjorts efter fogningen av plattbeläggningen. Leverantörer av oglaserade, glaserade eller polerade tätsintrade keramiska plattor anser att golv, efter fogning och härdning, alltid ska rengöras med surt rengöringsmedel i vatten och med efterföljande sköljning med rent vatten.

Fogen måste ha härdat 2-4 dygn beroende på fabrikat, innan efterrengöring kan genomföras. För att det sura rengöringsmedlet inte ska sugas in i fogen är det viktigt att fogen mättas ordentligt med rent vatten före behandlingen. Efter rengöringen ska ytan sköljas noga med rent vatten.

Fogning av Cottoplattor

Läggning av cottoplattor på golv fodrar alltid speciella åtgärder inför fogningen för att rester av fogmassan inte skall sugas in i de oftast mycket porösa plattorna. Därför rekommenderas att man följer anvisningarna från tillverkaren av de specifika cottoplattor som används.

Efterbehandlingar

Generellt behöver inte och ska inte keramiska plattor efterbehandlas.

Tätsintrade plattor av alla slag och glaserade plattor får på inga villkor efterbehandlas. Oglaserade klinkerplattor med viss porositet kan behandlas med speciella så kallade sealers. Äldre golv med denna typ av plattor kan även ha behandlats med så kallad klinkerolja.

Cottoplattor behöver oftast ha en ytbehandling, för att inte smutas för hårt, vilket nog vanligtvis görs i form av en behandling hos tillverkaren. Om inte detta förfarande används ska efterbehandling göras enligt tillverkarens rekommendation för den specifika platttypen.

Golvårdsvaxer av olika slag avsedda för andra golvmaterial får aldrig användas till keramiska plattor.

Fläckar

Spill och läckage ska alltid torkas upp med en trasa eller mjuk svamp så snart som möjligt. Vid rengöring med starka kemikalier bör man alltid börja med väl utspädd lösning och vid behov öka koncentrationen. Prova rengörings-effekten på en liten och helst undanskymd yta. Kontrollera att rengöringsmetoden inte skadar den keramiska beläggningen/beklädnaden.

Gå in på
www.bkr.se
och läs mer
om kakel
och klinker!

Nedan några vanligen förekommande föroreningar och förslag på lämplig typ av rengöringsmedel.

Livsmedelsfläckar, öl/vin, fett eller metallskrap av aluminium (lättmetall) tas bort med alkaliskt rengöringsmedel i vatten, såsom allrengöringsmedel, grovrengöringsmedel eller målarsoda.

Maskinoljeffläckar, asfaltfläckar, skrapmärken av gummi eller stearin/paraffin tas bort med organiskt lösningsmedel såsom lacknafta, aceton, teknisk alkohol (T-röd) eller rengöringsbensin.

Rostfläckar, kalkfläckar eller skrapmärken av stål/järn tas bort med surt rengöringsmedel i vatten, såsom "Klinkerrent", ättiksyra/ättiksprit eller citronsyra.

Färgfläckar som torkat tas bort mekaniskt med rakblad eventuellt kombinerat med värmepistol.

Kraftigt färgade fläckar kan blekas med hjälp av kloridhaltiga rengöringsmedel såsom Klorin i vatten.

Byggkeramikrådet
Högbergsgatan 27
116 20 Stockholm
Tel: 08-641 21 25
info@bkr.se ■ www.bkr.se